

1501. Toplantısı, 11-13 Haziran 2024 (DH)

H46-33 İzzettin Doğan ve Diğerleri (Başvuru No. 62649/10) ve Mansur Yalçın ve Diğerleri (Başvuru No. 21163/11) / Türkiye

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının icrası

Referans Belgesi
CM/Notes/1501/H46-33

Kararlar

Bakanlar Komitesi

- Bu gruptaki yargı kararlarının, yetkililerin Alevi inancının dini niteliğini haksız bir şekilde tanımayı reddetmeleriyle ilgili olduğunu hatırlatarak; bu durum, diğer hususların yanısıra, yasal olarak tanınan ve Devlet tarafından finanse edilen dini kamu hizmetlerinden yararlanan İslam'ın çoğunluk tarafından benimsenen anlayışının takipçileri ve ibadet yerlerine kıyasla Alevi inancına mensup kişilerin ve ibadet yerlerinin ayrımcı bir muameleye tabi tutulmasına yol açmış, bu kişiler devlet tarafından finanse edilen yasal tanıma ve dini kamu hizmetlerinden faydalanamamışlardır; kararlar ayrıca, din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin zorunlu olması ve sadece sınırlı muafiyet imkanları sunulmasıyla ilgilidir ve bu muafiyetler Sünni İslam sışındaki bir dini veya felsefi inanca sahip ebeveynlerin çocukları için uygun seçenekler sunmamaktadır.

Bireysel önlemlere ilişkin olarak

- Mansur Yalçın ve Diğerleri davasında başvuranların çocuklarının ilkökul ve ortaokul çağını geçmiş oldukları, İzzettin Doğan ve Diğerleri davasında ise bireysel önlemlerin genel önlemlerle bağlantılı olduğu hatırlatıldı;

Genel önlemlere ilişkin olarak

- Yetkililer tarafından alınan yasal önlemleri ve bunların Alevi toplumuna Devlet tarafından finanse edilen kamu dini hizmeti sağlayan pratik etkilerini memnuniyetle karşılamıştır: 1) ibadet yerlerinin inşası ve bakımı, 2) elektrik, su ve gaz ücretlerinin ödenmesi, 3) dini liderlerin devlet memuru olarak tanınması ile işe alınması ve 4) Devlet bütçesinden karşılanan faaliyetlerin düzenlenmesi;
- Devletlerin dini cemaatlerle işbirliğinin düzenlenmesindeki takdir payını ve alınan önlemlerin Devlet tarafından sağlanan dini kamu hizmetlerindeki dengesizliği ortadan kaldıracabilecek nitelikte olduğunu göz önünde bulundurarak, İzzettin Doğan ve Diğerleri davasına ilişkin denetimlerini sonlandırmaya karar vermiş ve CM/ResDH(2024)124 Nihai Kararını kabul etmiştir;
- Zorunlu din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri konusunda CM/ResDH(2024)125 ara kararını kabul etmiştir.